

N:o 22.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 24 April 1883.
 — — — — Andra Kammaren den 25 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående Riksdagens beslut i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående skyldighet för ny egare af jord att svara för utflyttningsbidrag m. m., som vid laga skifte blifvit bestämdt.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 26.)

Till Konungen.

Sedan Riksdagen i skrifvelse den 9 Maj 1880 anhållit, det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till författning i syfte att bereda större säkerhet, än för närvarande egde rum, för utbekommande af sådant bidrag eller ersättning, som omförmäles i 13 kap. i stadgan om skiftesverket i riket den 9 November 1866, så har Eders Kongl. Maj:t i proposition af den 8 sistlidne Januari, enligt 87 § Regeringsformen, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

Förordning angående skyldighet för ny egare af jord att svara för utflyttningsbidrag m. m., som vid laga skifte blifvit bestämdt.

Härigenom förordnas som följer:

Har vid laga skifte blifvit bestämdt, att bidrag till utflyttning eller ersättning för odling eller vanhäfd å jord eller för ståndsskog, plantering eller torfjord skall gäldas af egare till jord, som i skiftet ingått, vare, derest jorden öfvergår till ny egare, denne pligtig svara för hvad

af det bidrag eller den ersättning förfaller till betalning eller utgörande, sedan han egare blifvit.

Ersättningsfordran af ifrågavarande beskaffenhet utgör emellertid, enligt Riksdagens tanke, vederlag för den jord, ståndskog m. m., som vid skiftet förre egaren frångått, samt måste följaktligen anses satt i fastighets ställe. På sådan grund har Riksdagen funnit rättvist vara, att denna fordran vidlåder jorden, i hvars hand den än kommer, med den förmånsrätt, som i 17 kap. 6 § Handelsbalken sägs.

Man kan nu häremot anmärka, att dylik ersättning sålunda erhåller förmånsrätt framför inteckningar, äfven sådana af äldre datum, och att en lagstiftningsåtgärd i denna riktning skulle komma att menligt inverka på fastighetskrediten, men häremot kan erinras, att der skiftet är rätteligen verkställt — och annat förhållande har lagstiftaren icke rätt att förutsätta — det hemman eller den hemmansdel, hvarifrån ersättning skall utgå, måste anses hafva blifvit genom skiftet till sitt värde förbättrad med minst det belopp, hvartill den å densamma belöpande ersättning uppgår, samt att till följd häraf inteckningshafvarne icke böra kunna blifva lidande i sin rätt. Att deremot, i följd af skiftet, deras rätt skulle, på öfrige skiftesdelegares bekostnad, blifva utan någon deras uppoffring eller ens åtgärd förbättrad, och att vid skifte den ene skiftesdelegaren skulle nödgas utan tillfyllestgörande säkerhet för ersättningsbeloppets utbekommande till annan skiftesdelegare afstå sin värderika egendom, t. ex. ståndskog, för att af den senare kanske omedelbarligen förvandlas i löst, lätt användbart och lätt försvinnande kapital, synes deremot icke vara med rättvisa öfverensstämmande.

Anmärkningen, att genom den ifrågasatta lagbestämmelsen skulle skapas en ny tyst förmånsrätt, torde betydligt förlora i kraft, då man besinnar, att skifteshandlingarne äro för hvar och en tillgängliga.

Med anledning af det anförda, har Riksdagen, vid behandling af detta ärende på grund dels af Eders Kongl. Maj:ts ofvan anförda proposition, dels ock enskild framställning, för sin del antagit följande

Lag

angående förmånsrätt till betalning för fordran å utflyttningsbidrag m. m., som vid laga skifte blifvit bestämdt.

Häri genom förordnas som följer:

Har vid laga skifte blifvit bestämdt, att bidrag till utflyttning eller ersättning för odling eller vanhäfd å jord eller för ståndskog, plantering eller torfjord skall gäldas af egare till jord, som i skiftet ingått; då

häfte samma jord, i hvars hand den komma må, för det bidrag eller den ersättning; och njute den, som eger sådan fordran, enahanda förmansrätt till betalning ur jorden, som enligt 17 kap. 6 § Handelsbalken tillkommer enskild ränteegare för afgäld af fast egendom.

Med denna lag har något stadgande i den rigtning, som innefattas i Eders Kongl. Maj:ts proposition, syntes Riksdagen icke vara behöfligt; och får Riksdagen alltså, med tillkännagifvande af sitt beslut att för sin del antaga nämnda lag, anmäla, att Riksdagen icke funnit sig kunna antaga Eders Kongl. Maj:ts proposition i ämnet.

Med undersätlig vördnad:

Stockholm den 25 April 1883.
